

Вікторія КОРНІЙЧУК
студентка факультету аграрного бізнесу і менеджменту
Тернопільський економічний університет
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри банківської справи Малахова О.Л.

АНАЛІЗ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ІНФЛЯЦІЇ ТА БЕЗРОБІТТЯ: СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ

Інфляція і безробіття є одними із основних факторів макроекономічної нестабільності, оскільки тісно взаємопов'язані між собою. Це вкрай складні соціально-економічні явища, позаяк в тій чи іншій мірі присутні в будь-якій сучасній економіці. Саме тому, взаємозв'язок між інфляцією та безробіттям є досить актуальною темою як для України так і для інших країн. Для чіткого розуміння взаємозв'язку інфляції та безробіття варто розібрати теоретичні засади цих понять.

Інфляція — надмірне, проти потреб товарообігу, збільшення кількості паперових грошей з наступним їх швидким знеціненням. Проявляється зростанням загального рівня цін та зниженням купівельної спроможності грошей. (У буквальному перекладі з латинської мови інфляція означає «вздуття», тобто переповнення каналів обігу надлишковими паперовими грошима, не забезпеченими відповідним зростанням товарної маси.) [1].

Інфляція є феноменом порушення грошового обігу і пов'язана з різними грошовими факторами: емісією знаків вартості, обсягом грошової маси, швидкістю обігу грошей.

Що стосується інфляції, то її вплив на економіку залежить від темпів. Наприклад, стабільну низьку інфляцію в межах 1-3% в рік розглядають як явище, яке супроводжує економічне зростання, але ніяк йому не шкодить. Висока інфляція близько 20-30% в рік створює економічні проблеми, перш за все через неможливість передбачати майбутнє номінальної ставки відсотка. Це відбивається на інвестиційній активності і стримує зростання ВВП.

Рівень інфляції у провідних країнах світу відображено на рис. 1.

Рис. 1. Рівень інфляції у провідних країнах світу

"Пальма першості" в Європі належить Україні – в нашій країні ціни зросли на рекордні 14,2 %.

Безробіттям називають групу економічно – активного населення, яке є незайнятим у господарчій діяльності. Згідно законодавства України безробітними визнаються громадяни, що не мають роботи і заробітку, зареєстровані в органах служби зайнятості, шукають роботу і готові до неї приступити. Офіційна система обліку безробіття в Україні занижує реальні показники, оскільки вони з різних причин не реєструються в службі зайнятості [2].

У економіці виділяють чимало видів безробіття, проте основними вважають це: добровільне і вимушене. Безробіття добровільного характеру має добровільний характер, це означає, що людина добровільно залишила роботу, щоб знайти нову, а безробіття є вимушене, коли людина була звільнена і тепер шукає іншу роботу. Рівень безробіття визначають відношенням кількості безробітних до кількості працездатних.

Динаміка рівня безробіття в Україні проілюстрована на рис. 2.

Рис. 2. Динаміка рівня безробіття в Україні за період з 2007 р. по 1 кв. 2018 р., у %

Інфляція і безробіття - дві гострі і взаємопов'язані проблеми. З відхиленням рівня безробіття від його природної норми темп інфляції змінюється. Доки рівень безробіття нижчий за природну норму безробіття, доти тем інфляції зростатиме. І навпаки, інфляція зменшуватиметься доти, доки рівень безробіття перевищуватиме природну норму безробіття. Коли ж у національній економіці рівень безробіття дорівнює природній нормі безробіття, інфляція стабілізується, тобто загальний рівень цін зростає певним усталеним темпом [3; 4, с.460]. Таким чином, безробіття – це соціально – економічний наслідок інфляції [5].

Якщо ми використовуємо інфляцію заробітної плати або швидкість зміни заробітної плати, коли рівень безробіття є високим, то кількість шукачів роботи значно перевищує кількість доступних робочих місць. Іншими словами, пропозиція робочої сили є більшою, ніж попит на неї. Це визначається відмінностями між номінальним і реальним доходом.

Номинальний (грошовий) дохід - це кількість грошових коштів, які отримує людина у вигляді зарплати, відсотка, ренти і прибутку. Реальний дохід визначається кількістю товарів і послуг, які він може купити на суму номінального доходу. Якщо номінальний дохід залишається стабільним або зростає повільніше темпів інфляції, то реальний дохід падає. Саме тому в період інфляції найбільше страждають люди з фіксованими доходами. Недоліки «стоптаних черевиків» (витрати інфляції, обумовлені зменшенням запасу реальних грошей, необхідністю використання більшої кількості грошових знаків, що призводить до більш частого відвідування банку).

Для подолання дилеми «інфляція-безробіття» в країні потрібно розробляти та застосовувати адекватні заходи антиінфляційної стратегії (політики), Антиінфляційна політика — це комплекс відповідних заходів державного регулювання економіки, які спрямовані на боротьбу з інфляцією. Основними складовими якої є: ефективна фіскальна політика, грошово-кредитна політика, впорядкування державних фінансів і скорочення дефіциту державного бюджету, раціоналізація структури національної економіки та зовнішньоекономічної діяльності [6].

Фіскальна політика - сукупність заходів, які здійснюються шляхом маніпулювання державним бюджетом - урядовими витратами і оподаткуванням для досягнення повної зайнятості, збільшення виробництва і зменшення інфляції.

Грошово-кредитна політика - це комплекс заходів у сфері грошового обігу та кредиту, спрямованих на регулювання економічного зростання, стримування інфляції та забезпечення стабільності грошової одиниці, забезпечення зайнятості населення та вирівнювання платіжного балансу. Здійснення державою продуманої грошово-кредитної політики передбачає розмежування її стратегічних і тактичних цілей. Стратегічна ціль грошово-кредитної політики має бути підпорядкованою загальним стратегічним цілям соціально-економічної політики держави: стабілізації сукупного обсягу виробництва, зайнятості та рівня цін. Тактичною метою монетарної політики є забезпечення внутрішньої стабільності грошей, тобто оптимальної рівноваги між попитом і пропозицією грошей [5].

Також однією із основних методів подолання інфляції та безробіття є застосування індексу заробітної плати, адже при зростанні відсотку інфляції повинні зростати і рівень заробітної плати.

Література:

1. Словник української мови, Академічний тлумачний словник (1970—1980). / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sum.in.ua/s/infljacija>
2. Безробіття: стан, тенденції, загрози та шляхи його подолання в Україні / О. М. Денисюк // Проблеми і перспективи економіки та упр.. - 2015. - № 3. - С. 28-33.
3. Елвісу Рікардо Як пов'язані інфляція та безробіття / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.investopedia.com/articles/markets/081515/how-inflation-and-unemployment-are-related.asp>
4. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга І. Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. // За редакцією Панчишина С.М., Островерха П.І.– Львів: Видавництво «Апріорі», 2017.- 259 с.
5. Державне регулювання інфляції // [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://otherreferats.allbest.ru/economy/00539034_0.html
6. Економіка и менеджмент / [Електронний ресурс] – Режим доступу; https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Econom/macroeconomica_lekci/04.php